

FIKİH OKUMALARI

TEMEL AYET

Allah Teâlâ buyuruyor ki: “İnsan, (öldükten sonra çürüyüp yok oldu diye) kemiklerini (yeniden yaratıp) bir araya toplayamayız mı sanıyor? Evet, Biz onu, parmak uçlarına varıncaya kadar bütün incelikleriyle yeniden yapmaya (yaratıp diriltmeye) kadiriz.”
(Kıyamet suresi, 3-4. ayet.)

Organ naklinin itikadi ve uhrevi bir yönünün olup olmadığı araştırılmıştır. Kıyamet gününde insanların yeniden dirilmesi (haşır) cismani olacaktır, yani Cenab-ı Hak bizleri organlarımızla yeniden diriltilecek, dünyada yapıp ettiklerimizden dolayı sorumlu olacağız ve organlarımız dünyada yaptıkları iyi ve kötü işleri bir bir sayacaktır. Organımızın başka birisine nakledilmesi durumunda hesaba çekilecek olan organın hangi kişi için sorguya çekileceği ve kimin için şahitlik yapacağı gibi teorik bir soru aklımıza takılmaktadır.

Ölümümüzle birlikte çürüyüp yok olacak olan organlarımız kudreti sonsuz Rabbimiz tarafından yeniden diriltilecektir. Böyle olunca bizden alınıp bir başkasına verilen organımız da hem bizim için ve hem de o kişi için ayrı ayrı yeniden diriltilebilir. Benim organım benim için diğer kişiye nakledilen organ da o kişi için şahitlik edebilir. Sonsuz kudret sahibi için bu çok kolaydır.

Vücudumuz yaptığımız işler için birer alet mesabesindedir. Esas sorumluluk bu organlarımızı yöneten ve yönlendiren ruhumuzdadır. Bizler hür irademizle iyi veya kötü işler yaparız. Bu işleri yerine getiren el ve ayak ve diğer organlarımız ruhumuza bağlı olarak irademiz istikametinde bunları yapar.

Hayat hakkı tüm dünyada ortak olarak temel insan hakkı olarak kabul edilmektedir. Kişinin hayatını devam ettirmesi, bu amaçla tedavi görmesi en temel insan hakkıdır. Bu konuda onun mensup olduğu din, ırk, milliyet, renk, kabile gibi unsurlar bu hakkı kullanmasına engel değildir. Bu temel insan hakkını insanlığa öğreten bizim yüce dinimizdir. İnsan, insan olduğu için saygın ve mükerremdir ve bu saygınlığı sebebiyle varlığını devam ettirme konusunda hukukî güvenceye sahiptir. Yasal bir gerekçe olmadan kimse başka birinin varlığını ihlal edemez. Tedavi amacıyla organ veren veya organ verilen şahsın fasık veya gayri müslim olması durumunda ne bu tedaviyi uygulayan doktor ve ne de organı bağışlayan kişi veya yakınları sorumlu olmaz. Sorumlulukta herkesin kendi hür iradesi esastır. İslam tedaviye önem vermiş, her insana tedavide eşit haklar tanımış, bir insana hayat vermeyi bütün insanlığa hayat verme gibi görmüştür.

TEMEL AYET

Allah Teâlâ buyuruyor ki: O gün dilleri, elleri ve ayakları, yapmış oldukları (günahlardan) dolayı aleyhlerinde şahitlik edecektir.

(Nur suresi, 24. ayet.)

Organ naklinin fikhî yönü: İnsan mükerrem (saygın), hürmete layıktır. İnsan olması yönüyle saygı gösterilmesi gerekir. Hayat hakkı bulunmakta olup meşru bir sebep olmadan, canı, vücut bütünlüğü, malı, ve diğer hakları ihlal edilemez. Hangi suçu işlerse işlesin kesinlikle işkenceye maruz bırakılamaz. Herhangi bir organına zarar verilemez. İnsan vefat ettikten sonra cesedi de aynı şekilde dokunulmazdır. Ölmek in-